

خبر

هم‌صدایی ترامپ با معترضان به قرنطینه

● دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، در تویت‌های متوالی از هواداران خود خواسته است سه ایالتی را که فرماندارانشان دموکرات هستند و به‌تازگی صحنه تظاهرات علیه مقررات منع آمدوشد برای جلوگیری از گسترش کرونا بودند، «آزاد» کنند. به گزارش دویچه‌وله، سه ایالت میشیگان، ویرجینیا و مینه‌سوتا آمریکا که فرمانداران آنها از حزب دموکرات هستند، برای مقابله با شیوع ابتلا به ویروس کرونا، مقررات شدید منع رفت‌وآمد برقرار کرده‌اند. دونالد ترامپ نیز شامگاه جمعه در چند تویت متوالی خشم‌آلود از هوادارانش خواسته است این مقررات را در ایالت‌های یادشده از میان بردارند. او در سه تویت جداگانه نوشت: «مینه‌سوتا را آزاد کنید»، «میشیگان را آزاد کنید» و «ویرجینیا را آزاد کنید». ترامپ حتی در پیام فراخوان خود ایالت ویرجینیا را «در محاصره» نامیده است؛ اما فرمانداران این سه ایالت گفته‌اند دست‌کم تا پایان ماه آوریل این مقررات ادامه خواهد یافت. ترامپ در یکی از این تویت‌ها به متمم دوم قانون اساسی اشاره کرد که حق شهروندان برای داشتن سلاح در آن به‌منظور حفظ آزادی‌های مدنی به رسمیت شناخته شده است. در چند روز گذشته محافظه‌کاران در چند ایالت، از جمله در میشیگان و مینه‌سوتا به خیابان‌ها آمدند و علیه برقراری قرنطینه دست به تظاهرات زدند. ترامپ پیش از این تویت‌ها دستورالعمل جدید دولت فدرال برای فعالیت مجدد بنگاه‌های اقتصادی و ادارات را ارائه داده بود. اینک بر عهده فرمانداران است که آیا در ایالت‌های خود تصمیم به کاهش محدودیت‌ها خواهند گرفت یا آن را همچنان ادامه خواهند داد.
باین‌حال هم سیاستمداران دموکرات و هم سیاستمداران جمهوری‌خواه درباره عادی‌سازی سریع، توصیه به احتیاط کرده‌اند. جیم جاستیس، فرماندار ویرجینیا غربی و از متحدان نزدیک ترامپ اعلام کرده پزشکی را دنبال خواهد کرد. طبق آمار رسمی، شمار بیماران مبتلا به کرونا در آمریکا تا این لحظه بیش از ۷۱۰ هزار نفر و فوتی‌ها نیز حدود ۳۷ هزار نفر است.

کاهش تعداد اعدام‌ها در سال ۲۰۱۹

● عفو بین‌الملل می‌گوید برای اولین‌بار در ۱۰ سال گذشته، شمار اعدام‌های ثبت‌شده در جهان کاهش محسوس داشته و به زیر ۷۰۰ مورد رسیده است. این سازمان حقوق بشری عفو بین‌الملل در گزارشی اعلام کرد برای اولین‌بار در ۱۰ سال گذشته شمار اعدام‌های ثبت‌شده در جهان کاهش واضح یافته و به زیر ۷۰۰ مورد رسیده است. سازمان عفو بین‌الملل اعلام کرده در سال گذشته در ۲۰ کشور در مجموع ۶۵۷ نفر اعدام شدند که نسبت به یک سال پیش از آن کاهش پنج درصدی نشان می‌دهد. به گفته عفو بین‌الملل، باین‌همه در برخی از کشورها مانند عربستان سعودی، عراق، سودان جنوبی و یمن شمار اعدام‌ها در سال گذشته افزایش یافته است.

به گزارش رسانه‌ها، مارکوس بیگو، رئیس بخش آلمان عفو بین‌الملل، می‌گوید این سازمان با نگرانی شاهد آن بوده که با وجود کاهش اعدام‌ها در سراسر جهان، در کشورهایی مانند عربستان سعودی و عراق شمار اعدام‌ها افزایش یافته است. او می‌افزاید: «در عربستان سعودی از اعدام به‌عنوان سلاحی هدفمند علیه مخالفان استفاده می‌شود و در عراق نیز در سال قبل شاهد جهش اعدام‌ها بوده‌ایم.» در این گزارش آمده است که در چین آمار رسمی ارائه نمی‌شود و عفو بین‌الملل درباره این کشور برآورد خود را است. سالانه هزاران اعدامی است، منتشر کرده است. در عربستان سعودی هم بیشتر اعدام‌ها مربوط به مردان یا خارجیانی می‌شود که معمولاً در رابطه با مواد مخدر یا قتل دستگیر شده‌اند. در آوریل سال گذشته در اعدامی دسته‌جمعی ۲۳ زندانی شیعه که در زندان شکنجه شده بودند، کشته شدند. در عراق نیز ممکن است آمار واقعی تقریباً دو برابر آمار رسمی هم بیشتر باشد. بیشتر این محکومان به‌دلیل ارتباط با گروه تروریستی داعش اعدام شده‌اند. عفو بین‌الملل روی‌هم‌رفته روند لغو مجازات اعدام در سال گذشته را مثبت تلقی کرده است. مجازات اعدام در ۱۴۲ کشور به‌واسطه قانون یا در عمل لغو شده‌اند، علاوه بر این، رئیس‌جمهور کینه استوایی اعلام کرده قانونی را برای لغو مجازات اعدام وضع خواهد کرد. در کنیا، کامبیا، جمهوری آفریقای مرکزی و زیمبابوه اولین کام‌ها در مسیر لغو مجازات اعدام برداشته شده است. در کالیفرنای آمریکا دستور تعلیق اعدام صادر شد و در نیومهمپشایر، بیست‌ویکمین ایالت این کشور تصمیم به لغو کامل اعدام گرفته شد. رئیس بخش آلمان عفو بین‌الملل از این تحول استقبال کرده و از جامعه بین‌المللی خواسته است فشار خود برای لغو مجازات اعدام را همچنان پابرجا نگه دارند. او از سایر کشورها نیز خواسته به این حرکت بپیوندند و مجازات اعدام را «بدون چون‌وچرا» لغو کنند.

ترامپ در یکی از این تویت‌ها به متمم دوم قانون اساسی اشاره کرد که حق شهروندان برای داشتن سلاح در آن به‌منظور حفظ آزادی‌های مدنی به رسمیت شناخته شده است. در چند روز گذشته محافظه‌کاران در چند ایالت، از جمله در میشیگان و مینه‌سوتا به خیابان‌ها آمدند و علیه برقراری قرنطینه دست به تظاهرات زدند. ترامپ پیش از این تویت‌ها دستورالعمل جدید دولت فدرال برای فعالیت مجدد بنگاه‌های اقتصادی و ادارات را ارائه داده بود. اینک بر عهده فرمانداران است که آیا در ایالت‌های خود تصمیم به کاهش محدودیت‌ها خواهند گرفت یا آن را همچنان ادامه خواهند داد.
باین‌حال هم سیاستمداران دموکرات و هم سیاستمداران جمهوری‌خواه درباره عادی‌سازی سریع، توصیه به احتیاط کرده‌اند. جیم جاستیس، فرماندار ویرجینیا غربی و از متحدان نزدیک ترامپ اعلام کرده پزشکی را دنبال خواهد کرد. طبق آمار رسمی، شمار بیماران مبتلا به کرونا در آمریکا تا این لحظه بیش از ۷۱۰ هزار نفر و فوتی‌ها نیز حدود ۳۷ هزار نفر است.

این کشورها دموکراسی‌هایی متکی به اعتماد بالای افکار عمومی خود هستند و از ابتدای شیوع ویروس کرونا، با اقدامات علمی فوری و زود هنگام، همه‌گیری ویروس را در کشورهای خود کنترل کرده‌اند. انجام تست‌های گسترده، دسترسی آسان به سیستم درمانی باکیفیت، ردیابی سریع تماس‌های خطرناک و برقراری محدودیت‌های سخت اجتماعی از اقداماتی بود که باعث کنترل شیوع ویروس کرونا در این کشورها شد. البته صرف اینکه زنان در رأس امور باشند، لزوماً نمی‌تواند نشانه موفقیت باشد؛ اما درباره موضوعاتی بحرانی که به سلامت و بهداشت انسان‌ها مربوط می‌شود، می‌توان با قاطعیت گفت که زنان مدیریت قاطع‌تری نسبت به مردان دارند؛ چراکه زنان بیش از مردان سلامت خود را جدی می‌گیرند. بر اساس آماري که مرکز کنترل و مقابله با بیماری‌ها در ایالات متحده منتشر کرده است، زنان ۳۳ درصد بیشتر از مردان به پزشک مراجعه می‌کنند. نکته درخو توجه اینکه در این آمار، مراجعه به پزشک در دوره بارداری گنجانده نشده و درباره آزمایش‌های جسمانی سالانه نیز می‌توان گفت که زنان صد درصد پیش از مردان این آزمایش‌ها را جدی می‌گیرند.

تایوان

جزیره تایوان کشوری دموکرات با جمعیتی تقریباً برابر با استرالیا (حدود ۲۴ میلیون نفر) در ساحل جنوب شرقی چین است. «تسای اینگ ون»، استاد سابق حقوق، در سال ۲۰۱۶، همان سالی که در آمریکا یک شومون به ریاست‌جمهوری رسید، به‌عنوان هفتمین رئیس‌جمهور تایوان در انتخابات به پیروزی رسید. حکومت چین ادعا می‌کند تایوان بخشی از این کشور است و سازمان بهداشت جهانی نیز که به بحران کرونا با تبعیت از چین با انتقادهای فراوانی روبه‌رو شد، تایوان را به رسمیت نمی‌شناسد و حاضر به همکاری با این کشور نشده است. باین‌حال تایوان با وجود نزدیکی به چین و رابطه گسترده با این کشور، عملکردی قابل قبول در مقابله با ویروس کرونا داشته است. تسای

جهان

عملکرد شایان توجه رهبران زن در مواجهه با ویروس کرونا

فصل تغییر در حکمرانی

اینک ون از همان ابتدا مدیریت عملیات مقابله با این بیماری را بر عهده گرفت. این کشور به‌محض شیوع ویروس کرونا در ووهان، انجام هرگونه پرواز از ووهان به تایوان را ممنوع کرد و کمی بعد این ممنوعیت شامل سفرهای دریایی و هوایی از تمام نقاط چین، هنگ‌کنگ و ماکائو به تایوان شد. افرادی که از هر مبدایی مجبور به سفر به تایوان بودند نیز در بدو ورود دو هفته در قرنطینه اجباری قرار می‌گرفتند. رئیس‌جمهور تایوان به‌سرعت یک مرکز فرماندهی آینده‌ی ایجاد کرد و تولید تجهیزات محافظ شخصی مانند ماسک صورت، دستکش و محلول‌های ضدعفونی‌کننده را افزایش داد؛ به‌طوری‌که تایوان تاکنون توانسته حدود ۱۱ میلیون ماسک به ایالات متحده و ۱۱ کشور عضو اتحادیه اروپا اهدا کند. درحال‌حاضر فقط ۳۹۵ مورد ابتلا به کرونا در این جزیره تأیید و شش مورد مرگ هم گزارش شده است.

آلمان

با وجود اینکه تعداد مبتلایان به کرونا در آلمان هم مانند دیگر کشورهای مهم اروپایی از جمله اسپانیا، ایتالیا، فرانسه و بریتانیا، فراتر از صد هزار نفر است، نرخ مرگ‌ومیر بر اثر این بیماری به‌شدت کمتر از این کشورهاست. نرخ مرگ‌ومیر بر اثر کرونا در آلمان در حدود ۱۰۶ درصد است (نرخ مرگ‌ومیر ایتالیا ۱۲ درصد و اسپانیا، فرانسه و بریتانیا ۱۰ درصد است). عوامل متعددی باعث شده تا این کشور ۸۳میلیون‌نفری با داشتن حداقل ۱۳۲ هزار مبتلا، نرخ مرگ‌ومیر پایینی داشته باشد. آلمان با انجام ۳۵۰ هزار آزمایش، گسترده‌ترین برنامه تست ابتلا به ویروس کرونا را در اروپا اجرا می‌کند. از طرف دیگر، جداسازی و درمان بیماران نیز در آلمان که دارای بیشترین تعداد تخت مراقبت‌های ویژه در اروپاست، با موفقیت اجرا می‌شود.

بدون تردید نمی‌توان نقش آنگلا مرکل، صدراعظم آلمان را نادیده گرفت. به‌تازگی در تویتیر این شیوخ مرکز توجه قرار گرفته است: «اگر می‌خواهید بدانید چرا نرخ مرگ در آلمان بسیار پایین است و در آمریکا بسیار بالا، به رهبران این دو کشور نگاه کنید؛ در آلمان فردی صدراعظم است که دکترای شیمی کوانتوم دارد و در آمریکا یک شومن واقعی در کاخ سفید حضور دارد.» هانس یورگ کراوسلیچ، رئیس بخش ویروس‌شناسی بیمارستان هایدلبرگ، به نیویورک‌تایمز می‌گوید: «شاید مهم‌ترین عامل موفقیت ما در مهار ویروس کرونا، تصمیم‌گیری منطقی در بالاترین سطح دولت با برخورداری از اعتماد بالای افکار عمومی باشد.»

نویزیلند

کشوری شامل دو جزیره با جمعیت ۴۰۸میلیون‌نفری در جنوب شرق استرالیا. جاسیندا آردن، نخست‌وزیر این کشور، صنعت توریسم را به یکی از مهم‌ترین منابع درآمد نویزیلند محسوب می‌شود، به‌طور کامل تعطیل کرده و از ۱۹ مارس

باین‌حال هم سیاستمداران دموکرات و هم سیاستمداران جمهوری‌خواه درباره عادی‌سازی سریع، توصیه به احتیاط کرده‌اند. جیم جاستیس، فرماندار ویرجینیا غربی و از متحدان نزدیک ترامپ اعلام کرده پزشکی را دنبال خواهد کرد. طبق آمار رسمی، شمار بیماران مبتلا به کرونا در آمریکا تا این لحظه بیش از ۷۱۰ هزار نفر و فوتی‌ها نیز حدود ۳۷ هزار نفر است.

این کشورها دموکراسی‌هایی متکی به اعتماد بالای افکار عمومی خود هستند و از ابتدای شیوع ویروس کرونا، با اقدامات علمی فوری و زود هنگام، همه‌گیری ویروس را در کشورهای خود کنترل کرده‌اند. انجام تست‌های گسترده، دسترسی آسان به سیستم درمانی باکیفیت، ردیابی سریع تماس‌های خطرناک و برقراری محدودیت‌های سخت اجتماعی از اقداماتی بود که باعث کنترل شیوع ویروس کرونا در این کشورها شد. البته صرف اینکه زنان در رأس امور باشند، لزوماً نمی‌تواند نشانه موفقیت باشد؛ اما درباره موضوعاتی بحرانی که به سلامت و بهداشت انسان‌ها مربوط می‌شود، می‌توان با قاطعیت گفت که زنان مدیریت قاطع‌تری نسبت به مردان دارند؛ چراکه زنان بیش از مردان سلامت خود را جدی می‌گیرند. بر اساس آماري که مرکز کنترل و مقابله با بیماری‌ها در ایالات متحده منتشر کرده است، زنان ۳۳ درصد بیشتر از مردان به پزشک مراجعه می‌کنند. نکته درخو توجه اینکه در این آمار، مراجعه به پزشک در دوره بارداری گنجانده نشده و درباره آزمایش‌های جسمانی سالانه نیز می‌توان گفت که زنان صد درصد پیش از مردان این آزمایش‌ها را جدی می‌گیرند.

به‌تازگی در تویتیر این شیوخ مرکز توجه قرار گرفته است: «اگر می‌خواهید بدانید چرا نرخ مرگ در آلمان بسیار پایین است و در آمریکا بسیار بالا، به رهبران این دو کشور نگاه کنید؛ در آلمان فردی صدراعظم است که دکترای شیمی کوانتوم دارد و در آمریکا یک شومن واقعی در کاخ سفید حضور دارد.» هانس یورگ کراوسلیچ، رئیس بخش ویروس‌شناسی بیمارستان هایدلبرگ، به نیویورک‌تایمز می‌گوید: «شاید مهم‌ترین عامل موفقیت ما در مهار ویروس کرونا، تصمیم‌گیری منطقی در بالاترین سطح دولت با برخورداری از اعتماد بالای افکار عمومی باشد.»

کشورهای اسکانديناوی

در میان پنج کشور دانمارک، سوئد، فنلاند، نروژ و ایسلند که به کشورهای اسکانديناوی مشهور هستند، چهار کشور تحت رهبری زنان قرار دارند. تنها سوئد نخست‌وزیر مرد دارد و همین کشور آمار مرگ‌ومیری بالاتر از چهار کشور دیگر ثبت کرده است. مه فردریکسن، نخست‌وزیر ۴۲ساله دانمارک و سانا مارین، نخست‌وزیر ۳۴ساله فنلاند (رهبران هر چهار حزب حاضر در دولت ائتلافی فنلاند زن هستند)، عملکردی شایان توجه در مقابله با ویروس کرونا داشته‌اند.

سانا مارین، جوان‌ترین رهبر جهان است و سیاست‌های سخت‌گیرانه او در زمینه مقابله با ویروس کرونا، با حمایت ۸۵درصدی افکار عمومی این کشور روبه‌رو شده و تاکنون فقط ۵۹ نفر در این کشور ۵۰۵میلیون‌نفری قربانی ابتلا به ویروس کرونا شده‌اند. همچنین کاترین جاکوبزدوتیر، نخست‌وزیر کشور کوچک ایسلند، با تنها ۳۶۰ هزار نفر جمعیت است؛ اما این جزیره واقع در شمال بریتانیا از ابتدای شیوع ویروس کرونا اقدام به آزمایش گسترده و تصادفی این ویروس کرد. این اقدام به این دلیل انجام شد که بر اساس اعلام سازمان بهداشت جهانی، حدود نیمی از مبتلایان به ویروس کرونا هیچ علامت ظاهری‌ای ندارند. بر همین اساس، دولت ایسلند در اوایل همه‌گیری، با ردیابی تمام‌سطح سیاسی نیاز دارد». این در حالی است که تجربه مقابله با ویروس کرونا نشان می‌دهد

بر اساس آمارهای سازمان ملل تا پایان سال ۲۰۱۹، نقر از ۱۵۲ رئیس دولت در جهان، زن هستند. فومزیل املامبو انکوکوا، مدیر اجرایی امور زنان در سازمان ملل متحد می‌گوید: «ما دنیایی را ساخته‌ایم که زنان فقط ۲۵ درصد از فضای اتاق‌های مهم تصمیم‌گیری را در اختیار دارند. این آمار اصلاً کافی نیست. تجربیات اخیر ثابت کرده که دنیای ما به رهبران زن بیشتری، در تمام سطوح سیاسی نیاز دارد». این در حالی است که تجربه مقابله با ویروس کرونا نشان می‌دهد برای داشتن بهداشت و سلامت عمومی بهتر و امنیت بین‌المللی بیشتر، برابری جنسیتی امری ضروری است.

کزارش اشیپگل آنلاین در رابطه با کشورهای مبدأ تجهیزاتی که به اسرائیل انتقال می‌یابند به امارت متحده عربی و عربستان سعودی اشاره کرده است. رسانه‌های دیگر گزارش داده‌اند که مأموران مוסاد در کشورهای گوناگون به شکار وسایلی می‌پردازند و پیش آمده است که آنها محموله‌ای را که برای کشور دیگری تهیه شده بوده، خریده‌اند. اشیپگل آنلاین به نقل از رونن برکن، همکار نیویورک‌تایمز، نوشته است موساد در یک مورد تلاش کرده است که اقلامی را از آلمان به اسرائیل منتقل کند، اما مقامات مسئول آلمانی به‌موقع متوجه شده و جلوی آن را گرفته‌اند.

بسیاری از ناظران سیاسی هم معتقدند بنیامین نتانیاهو از بحران کرونا برای بهبود وجهه خودش استفاده می‌کند. نخست‌وزیر اسرائیل با اتهام فساد مالی مواجه است و قرار بود که دادگاه او اواسط مارس سال جاری آغاز شود، اما به دلیل بحران کرونا به ۲۴ ماه می تغییر یافت.

یكشنبه ۳۱ فروردین ۱۳۹۹

نگاه

حقیقت یا جدال در پروپاگاندا

● گزارش اختصاصی فاکس‌نیوز به‌جای تئوری «ساخت کووید-۱۹ در آزمایشگاه ووهان» (که در گزارش اواخر ماه ژانویه واشنگتن‌تایمز و روزنامه دیلی‌میل بریتانیا طرح شده بود)، بر فرضیه وقوع یک «سانحه آزمایشگاهی» در این مرکز تحقیقاتی در ووهان تأکید می‌کنند. فاکس‌نیوز که حامی جدی دونالد ترامپ و اصلی‌ترین رسانه جمهوری‌خواهان و محافظه‌کاران آمریکاست، مستنداتی که گزارشگران واشنگتن‌پست درباره مکاتبات رسمی سفارت آمریکا در پکن با وزارت خارجه ارائه کرده‌اند و همچنین اظهارات کارشناسان طی دو هفته اخیر را به‌عنوان شواهد پشتیبان فرضیه «سانحه آزمایشگاهی ووهان» طرح می‌کند.

به گزارش بی‌بی‌سی، پیش از این واشنگتن‌تایمز در گزارشی به قلم بیل گرتز، گزارشگر امنیت ملی این روزنامه دست‌راستی که ۳۵ سالگی است برای این نشریه می‌نویسد و با عنوان «ویروس کرونا ممکن است به آزمایشگاهی مرتبط باشد که به برنامه‌های جنگ بیولوژیکی چین تعلق دارد»، مدعی شده بود که آزمایشگاه تحقیقاتی در شهر ووهان به برنامه‌های فوق‌حساس جنگ‌های بیولوژیکی اختصاص دارد و از معدود آزمایشگاه‌هایی است که اجازه تحقیق روی ویروس‌های کشنده‌ای مانند خانواده ویروس‌های کرونا را دارد. گمانه‌زنی‌ها و نظریات توطئه در همان زمان از «ساخته دست بشر» بودن ویروس کرونا ۲۰۱۹ سخن به میان آوردند. اما کمی بعد مطالعات ویروس‌شناسان آمریکایی این احتمال را رد کردند، به‌طوری‌که نشریه واشنگتن‌تایمز هم ناچار به افزودن اصلاحیه به گزارش بیل گرتز کرد. اینکه یافته‌های چند روزی از خدمت امنیت ایناباث این تئوری هستند یا اینکه کاخ سفید و محافظه‌کاران با استفاده از این یافته‌های جدید به دنبال وجاهت‌بخشیدن به این تئوری هستند، پرسشی است که این روزها بسیاری از روزنامه‌نگاران تحقیقی در جهان به دنبال پاسخ‌اند.

بی‌بی‌سی در ادامه می‌نویسد، فاکس‌نیوز همچنین به اظهارات مقامات اطلاعاتی و نظامی که نامشان را فاش نکرده اشاره می‌کند و به نقل از آنها از جدی‌بودن تحقیقات نهادهای جاسوسی آمریکا روی این فرضیه خبر می‌دهد. ژنرال مایک میلی، رئیس ستاد مشترک نیروهای مسلح آمریکا، روز چهارم آوریل به خبرنگاران گفت از تئوری‌های مربوط به آزمایشگاه ووهان مطلع است و نهادی نظامی و اطلاعاتی مشغول بررسی دقیق منابع اطلاعاتی و گزارش‌های خود در این‌باره هستند. هرچند او گفت «تا اینجا به جمع‌بندی‌ای که قابل نتیجه‌گیری محکم نشود نرسیده‌ایم و به نظر می‌رسد منبع این ایده‌ی طبیعی بوده، اما همچنان در حال بررسی هستیم».

دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، هم در کنفرانس خبری روز پانزدهم آوریل خود از پاسخ به این سؤال که آیا در تماس تلفنی با شی چینینگ، هم‌تای چینی خود، از موضوع آزمایشگاه ووهان سخنی به میان آمده یا نه، امتناع کرد. اما روز گذشته وزارت خارجه چین با ردکردن دوباره این اتهام‌ها از کاخ سفید انتقاد کرد که در پروپالادان به این تئوری اثبات‌نشده، بنا دارد توجه‌ها را «اهمال» و کم‌کاری‌های « خود در مواجهه با کرونا منحرف کند.

دکتر ریچارد ایرایت، بیولوژیست دانشگاه راتکز نیوجرسی، به واشنگتن‌پست می‌گوید: «بر اساس نقشه ژنتیکی و دیگر مشخصاتی که از ویروس کرونای جدید منتشر شده، هیچ متغیر و نشانی از اینکه آن یک ویروس مهندسی‌شده نباشد وجود ندارد». تیم تروان، متخصص ایمنی بیولوژیکی از دانشگاه مریلند هم به این روزنامه می‌گوید، «اکثر کشورهای جهان برنامه تولید سلاح‌های بیولوژیکی خود را متوقف کرده‌اند، چراکه ثمری در آنها نیافتند و اینکه اکثر بیماری‌های هولناک جدید اغلب سرمنشأ در طبیعت دارند.»

با وجود تأکید دانشمندان و متخصصان غربی بر رد فرضیه تولید ویروس کرونای جدید در آزمایشگاه و همچنین حمایت آنها از کیفیت حفاظتی آزمایشگاه ووهان، این تئوری در دوام گذشته بارها در رسانه‌های مختلف و شبکه‌های اجتماعی دست‌به‌دست شد و طی یکی، دو هفته گذشته با توجه به چند خبر جدید دوباره قوت گرفته است. در حقیقت یک برخی منتقدان ترامپ می‌گویند احتمالاً هیچ چیز بهتر از یک نظریه توطئه نمی‌تواند آذهان عمومی را از بدترین هفته کرونا در آمریکا که بنابر برخی مدل‌ها هفت روز آینده خواهد بود، منحرف کند. نیازی هم به اثبات این تئوری نیست، چراکه می‌توان بعد از آغاز فروکش‌کردن منحنی کرونا، با تأکید بر آ کاهش آمارها و سخن‌گفتن از چگونگی بازگشت به وضعیت نرمال، بحث را دوباره عوض کرد و اجازه داد که این تئوری دوباره به حاشیه برود. به‌ویژه آنکه رسانه‌های آمریکا ظهر جمعه گزارش کردند شمار جان‌باختگان کووید-۱۹ در این کشور باز هم به سقف جدیدی افزایش یافته است؛ چهار هزار و ۵۹۱ مرگ طی ۲۴ ساعت گذشته. باین‌حال، چین هم با ظفره‌رفتن از ارائه شفاف اطلاعات مرتبط با چگونگی آغاز شیوع ویروس کرونا و همچنین سابقه پنهان‌کاری و سانسور گسترده اطلاعات، به تقویت گمانه‌زنی‌ها در این‌باره کمک کرده است. در این میان، فرانسه که مهندسان آن در ساخت آزمایشگاه ویروس‌شناسی ووهان نقش داشته‌اند، می‌گوید، شواهدی برای مرتبط‌دانستن همه‌گیری ویروس کرونای جدید و آزمایشگاه تحقیقاتی ووهان وجود ندارد. هرچند اماتونل مکرون، رئیس‌جمهوری این کشور، پنجشنبه گذشته از چین به علت عدم شفافیت در ارائه اطلاعات مربوط به روزهای نخست شیوع این ویروس انتقاد کرد.